

UCHWAŁA NR XXIII/111/2016
RADY MIEJSKIEJ W GNIEWKOWIE

z dnia 23 marca 2016

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, zm. poz. 1890) oraz art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz.1390) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany będzie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gniewkowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Traci moc uchwała nr XXI/99/2016 z dnia 27 stycznia 2016 roku

Przewodniczący Rady

mgr inż. Przemysław Stefański

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz.1390), który stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. W myśl przepisów ww. ustawy do zadań własnych gminy należy :

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Realizacja powyższych zadań w Gminie Gniewkowo prowadzona będzie w ramach kontynuacji założeń poprzedniego Programu na lata 2011-2015 w oparciu o załączony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego głównym celem będzie przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gniewkowo na lata 2016 – 2020 jest w pełni uzasadnione.

Sporządził:
p.o. Kierownika M-GOPS
A. Marczak

Przewodniczący Rady

mgr inż. Przemysław Stefański

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/111 /2016
Rady Miejskiej w Gniewkowie
z dnia 23 marca 2016 roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016 -2020

WSTĘP

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest jako *jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Przemoc w rodzinie dotyczy ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- odbywa się w warunkach nierównowagi sił – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki. Istotne jest przez to dążenie do wprowadzania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy adekwatnego do warunków zmieniającej się rzeczywistości społecznej.

Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych w ramach zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek opiekuńczo – wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie prowadzi do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej.

Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. W związku z tym 2011 roku powołany do życia został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015. Obecny program ma za zadanie kontynuację zadań i poszerzanie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ASPEKTY PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016-2020

Już ustawa zasadnicza jaką jest Konstytucja RP, gwarantuje obywatelowi ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.).
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 Nr 209 poz. 1245)

DIAGNOZA SKALI PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GNIEWKOWO W LATACH 2011-2015

Jak wynika posiadanej dokumentacji z Komisariatu Policji w Gniewkowie w latach 2012 – 2015 za znęcanie się nad rodziną oraz w sprawach o uchylanie się od alimentów łącznie przeprowadzono 88 postępowań. W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

Tabela: Liczba postępowań

Postępowanie :	w poszczególnych latach			
	2012	2013	2014	2015
art. 207(znęcanie się nad rodziną)	15	13	12	10
art. 209(uchylanie się od alimentów)	7	9	7	15
Ogółem:	22	22	19	25

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Gniewkowie.

Najczęściej postępowania i interwencje w środowiskach rodzinnych związane ze znęcaniem się nad rodziną obejmowały także prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”. W powyższych latach przez funkcjonariuszy Policji zostało założonych ponad 80 „Niebieskich Kart”. Ponadto policjanci dzielnicowi stale i systematycznie współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym w formie udziału w grupach roboczych oraz regularnego monitorowania sytuacji w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty”. Dokonywano raz w miesiącu wizytowania środowisk rodzinnych objętych

postępowaniem. Komisariat Policji w Gniewkowie prowadzi również postępowania w sprawach o uchylanie się od płacenia alimentów. W ostatnich latach przeprowadzono 38 takich postępowań. Postępowania z art. 209 dotyczą osób notorycznie uchylających się od płacenia alimentów na rzecz swoich najbliższych.

Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający w Gniewkowie prowadzi działania wobec wszczętych procedur „Niebieskich Kart”. W skład takiego Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, instytucji zdrowia, oświaty oraz inne instytucje oraz organizacje pozarządowe, powoływane są do każdej sprawy indywidualne grupy robocze. Z założenia członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych są reprezentantami różnych instytucji, których aktywność zawodowa związana jest z pracą z ludźmi. Zadaniem tych instytucji jest wsparcie emocjonalne, edukacja, poradnictwo, wywieranie zmian życiowych, prowadzenie działań zmierzających do zatrzymania przemocy. Liczba osób, zgłoszonych wobec których stosowana była przemoc w rodzinie w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

Tabela: Liczba osób, wobec których stosowana jest przemoc w rodzinie.

	Osoby wobec, których stosowana jest przemoc	w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	-kobiety	3	30	27	29	31
	-mężczyźni	-	1	4	1	-
	-dzieci	-	-	-	1	2
	Osoby ogółem	3	31	31	31	33

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety. Liczba tych kobiet w poszczególnych latach utrzymuje się niemal na tym samym poziomie. W latach 2014 i 2015 pojawiło się bardzo niepokojące zjawisko stosowania bezpośrednio przemocy wobec dzieci. Należy zaznaczyć, że najbardziej pokrzywdzone w takich sytuacjach są dzieci, chociaż nie zawsze są bezpośrednio wykazywane jako osoby dotknięte przemocą. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaka jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczali przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

Mężczyźni natomiast dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc. Poniżej przedstawiono jaka jest skala mężczyzn na tle wszystkich sprawców podejrzanych o stosowanie przemocy.

Tabela: Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Osoby co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy	w poszczególnych latach				
	2011	2012	2013	2014	2015
-kobiety	-	1	4	1	2
-mężczyźni	3	30	27	28	29
-nieletni	-	-	-	-	-
Osoby ogółem	3	31	31	29	31

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Stosowanie przemocy przez mężczyzn bardzo często powiązane są z innymi przyczynami przemocy domowej, do której w szczególności należą bezrobocie, alkoholizm lub inne uzależnienia, sytuacja materialno-bytowa rodzin, choroby, konflikty rodzinne itp. Niepokojącym zjawiskiem jest także stosowanie przemocy przez kobiety. Tutaj przemoc najczęściej skierowana jest do osób starszych (rodziców, dziadków) lub własnych dzieci.

Niestety liczba zakładanych „Niebieskich Kart” w Gminie Gniewkowo jest też duża. Przeciętnie w każdym roku tworzonych jest około 30 Kart. W niektórych rodzinach sporządzane są dwie lub trzy karty, gdyż stosowana przemoc jest przez kilku członków rodziny i ma różny charakter np. przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej itp.

Tabela: Liczba założonych niebieskich kart w latach 2011-2015 przez upoważnione instytucje.

Lp.	Założone Niebieskie Karty przez:	w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Policje	3	23	24	21	20
	M-GOPS	-	8	9	10	12
	Jednostki oświatowe	-	-	-	-	-
	Przychodnie Zdrowia	-	-	1	-	1
	Inne	-	-	-	-	-
	Ogółem:	3	31	34	31	33

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego, Informacje z Komisariatu Policji.

Jak wynika z powyższej analizy najwięcej kart sporządzanych jest przez funkcjonariuszy Policji. Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt bezpośredniej styczności Policji z rodzinami, u których występuje podejrzenie stosowania przemocy podczas wykonywania swoich obowiązków w ramach zgłoszonych interwencji.

Każda sporządzona „Karta” zostaje przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego, gdzie ustalany jest termin spotkania grupy roboczej. Na spotkaniu dokonuje się analizy posiadanych informacji o rodzinie i prowadzonych działań wobec osób doznających przemocy i osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Ustalany jest plan dalszego działania. Do każdej „Karty” organizowanych jest kilka spotkań grupy roboczej. W każdym spotkaniu uczestniczy pracownik socjalny oraz funkcjonariusz policji (dzielnicowy). W zależności od złożoności problematyki danej rodziny do pracy w grupie powołany jest przedstawiciel oświaty (pedagog szkolny), czy też przedstawiciel służby zdrowia. Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiona jest liczba spotkań grup roboczych w poszczególnych latach.

Tabela: Działalność grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

		w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Liczba spotkań grup roboczych powoływanych celem rozpatrzenia poszczególnych spraw	3	110	187	210	183

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Natomiast działania podejmowane w zakresie profilaktyki, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przed przemocą w rodzinie w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Działalność MGKRPA

	Dotyczy osób podejrzanych o stosowanie przemocy	w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Wnioski złożone do MGKRPA o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego –	0	22	28	17	25
	Zawiadomienie skierowane do Sądu o podejrzeniu o stosowaniu przemocy	0	1	2	0	0

Źródło: Dane z MGKRPA w Gniewkowie

Z analizy danych wynika, że w większości przypadków prowadzonych procedur Niebieskich Kart, bezpośrednią przyczyną problemów związanych z przemocą w rodzinie jest nadużywanie alkoholu. Problem ten utrzymuje się na dość wysokim poziomie. W 2015 roku do Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało złożonych 25 wniosków o nałożenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego przez sprawców przemocy.

W 2008 roku w M-GOPS w Gniewkowie swoją działalność rozpoczął Punkt Konsultacyjny dla ofiar i sprawców przemocy domowej. W Punkcie zatrudniani byli pedagodzy, psycholodzy i prawnicy. Od m-c września 2015 roku w ramach porozumienia o współpracy Gminy Gniewkowo z Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzony jest Punkt Mobilny Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem. Pomoc psychologiczna, prawna i pedagogiczna świadczona jest nieodpłatnie dla wszystkich mieszkańców Gminy Gniewkowo stykających się ze zjawiskiem przemocy. Od 2016 roku współpraca została poszerzona o zwiększoną ilość porad prawnych dla mieszkańców Gminy oraz rozpoczęto tworzenie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych. Gmina Gniewkowo z tyt. zawartego porozumienia nie ponosi kosztów związanych z zatrudnianiem specjalistów. Ilość osób korzystających z powyższego wsparcia przedstawia się następująco.

Tabela: Osoby objęte wsparciem Punktu Konsultacyjnego oraz Punktu Mobilnego.

	Osoby objęte wsparciem przez:	w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Punkt Konsultacyjny i Punkt Mobilny	0	8	11	33	55

Źródło: Dane z M-GOPS w Gniewkowie oraz Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka.

Wśród głównych problemów z jakimi zgłaszają się osoby do Punktu Konsultacyjnego dominują sprawy związane z przeżywaniem kryzysów osobistych, małżeńskich, rodzinnych, problemy związane z uzależnieniami mającymi wpływ na stosowanie przemocy wobec bliskich. Zatrudnienie w Punkcie Konsultacyjnym specjaliści (tj. pedagodzy, psycholodzy i prawnicy) obserwują wzrost liczby klientów wymagających indywidualnego, długofalowego wsparcia. Największym problemem w pracy z osobami szukającymi pomocy w rozwiązaniu ich problemów, jest jednak to, że oni znają przyczynę swoich problemów, wiedzą jak można je rozwiązać, lecz podjęcie wysiłku i jakiegokolwiek działania, wzbudza nich lek przed nieznanym, co można określić toksycznym uzależnieniem. Dlatego też specjaliści dużo uwagi poświęcają na zrozumienie i uświadomienie klientom, wielkiego znaczenia asertywności i rozmowy z bliskim.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej działalności dodatkowo udziela pomocy w formie finansowej, umieszczenia w ośrodku wsparcia i pracy socjalnej. Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono ilość osób, która skorzystała z różnych form wsparcia.

Tabela: Rodzaje pomocy udzielonej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą lub stosuje przemoc.

	Rodzaje pomocy	w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Umieszczenie w ośrodku wsparcia	0	0	1	0	0
	Udzielenie pomocy finansowej	3	31	31	34	27
	Poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne itp.	0	8	11	33	55

Źródło: Dane z M-GOPS w Gniewkowie.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym Gminy. Udzielane formy wsparcia finansowane są ze środków gminnych lub pomoc udzielana jest w ramach współpracy z instytucjami powołanymi do udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą. Poniżej przedstawiono koszty jakie Gmina poniosła w poszczególnych latach na realizację programu.

Tabela: Środki finansowe wydatkowane na realizację programu w poszczególnych latach.

		w poszczególnych latach				
		2011	2012	2013	2014	2015
	Środki finansowe wydatkowane na realizację programu	0	1197	4261	3950	5530

Źródło: Dane z M-GOPS w Gniewkowie..

Jak widać z przedstawionych danych koszty z roku na rok wzrastają. Związane jest to z coraz większą potrzebą udzielania wsparcia i prowadzenia działalności profilaktycznej. W ramach Programu corocznie ponoszone są koszty działalności edukacyjnej. Zakupywane są ulotki i plakaty. W 2015 roku zakupiono scenariusze prowadzonych lekcji o przemocy oraz audycji edukacyjnych, których tematem była przemoc. Systematycznie również przeprowadzane są szkolenia osób zajmujących się w Gminie tematyką przemocy domowej. Do m-c sierpnia 2015 roku z powyższych środków finansowych opłacano porady prawne dla osób pokrzywdzonych.

Opierając się na powyższej diagnozie skali stosowanej przemocy w Gminie można stwierdzić, że problemy związane z sytuacją występowania przemocy w rodzinie składają się na jeden z problemów społecznych. Prawidłowe funkcjonowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie wymaga realizowania kompleksowych, interdyscyplinarnych oraz wzajemnie się uzupełniających oddziaływań wobec osób i rodzin

dotkniętych tym problemem. Ważna jest w następnych latach realizacja programów wspierania działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w szczególności programów ochrony osób doznających przemocy w rodzinie, oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie, profilaktyczno-edukacyjnych na rzecz kształtowania postaw społecznych wolnych od przemocy i chroniących przed przemocą.

LOKALNA LISTA ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH - PODMIOTY PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI PROGRAMU.

Zasoby instytucjonalne:

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, obszary ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Zasoby instytucjonalne	Obszar działania
Interdyscyplinarny Zespół do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	➤ Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy w tym: przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy ➤ Wprowadzanie procedur interwencji wobec ofiar przemocy i sprawców oraz opracowanie strategii postępowania ➤ Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów ➤ Monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy ➤ Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej karty” ➤ Gromadzenie danych na temat instytucji udzielających pomocy ➤ Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego pod kątem związku nadużywania alkoholu a stasowania przemocy w rodzinie ➤ Występowanie z wnioskiem do prokuratury o podejrzenie popełnienia czynów znoszących znamiona przemocy domowej.
	➤ Wczesna diagnoza ➤ poradnictwo

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie	➤ promocja i realizacja procedury „Niebieskie Karty” ➤ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego ➤ wydawanie ulotek edukacyjno informacyjnych ➤ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ➤ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych ➤ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień
Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy	➤ poradnictwo ➤ pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy domowej ➤ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy ➤ terapia grupowa dla ofiar przemocy ➤ praca ze sprawcą przemocy
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	➤ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
Policja	➤ realizacja procedury „Niebieskiej Karty” ➤ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
Szkoły	➤ wczesna diagnoza ➤ realizacja procedury „Niebieskiej Karty” ➤ realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy ➤ udział w kampaniach edukacyjno informacyjnych
Przedszkola	➤ wczesna diagnoza
Przychodnie Lekarza Rodzinnego	➤ wczesna diagnoza ➤ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy ➤ realizacja procedury „Niebieskiej Karty”

Zasoby ludzkie:

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gmina dysponuje osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie, do których należą m.in. :

- pracownicy socjalni,
- członkowie Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- terapeuci i instruktorzy terapii uzależnień, psycholodzy i pedagodzy prowadzących zajęcia o charakterze profilaktycznym – realizujący zadania w ramach Komitetu Pomocy Ofiarom Przemocy w Inowrocławiu oraz Stowarzyszenia AA,
- funkcjonariusze policji,
- kuratorzy społeczni oraz sędziowie,
- lekarze pierwszego kontaktu,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Instytucje współpracujące:

- Sąd Rejonowy w Inowrocławiu
- Kuratorzy przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu
- Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu

Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty został na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw,
- jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby ,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Adresaci Programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców Miasta i Gminy Gniewkowo którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

Cel strategiczny programu:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych poprzez zwiększenie znaczenia profilaktyki w obszarze rozwiązywania problemów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Podnoszenie kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc w rodzinie;
- Zwiększenie dostępności oraz poprawa skuteczności pomocy na rzecz osób doświadczających oraz stosujących przemoc w rodzinie;
- Udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie;
- Rozwój współpracy warunkujący powstanie lokalnego, spójnego systemu wsparcia;
- Wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Założenia Programu

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Gniewkowo wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

Zadania Programu

- Upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy poprzez opracowywanie i kolportowanie ulotek, plakatów, broszur oraz zamieszczanie informacji w prasie lokalnej i na stronach internetowych;

- Upowszechnianie informacji na temat dostępnych na terenie gminy form pomocy dla osób pokrzywdzonych i programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy;
- Udzielanie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w tym w formie pracy socjalnej;
- Stosowanie procedury „Niebieska Karta – Pomoc Społeczna”, zawiadamianie prokuratury i/lub Policji o stwierdzanych przypadkach przemocy w rodzinie;
- Rozszerzenie oferty Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy;
- Zabezpieczanie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji oraz, gdy tego potrzebują, świadczenie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia;
- Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego;
- Występowanie z wnioskiem o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.
- Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i doskonalących umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.
- Organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu: poznania wzajemnych kompetencji, usprawniania sytemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy;
- Stworzenie i bieżąca aktualizacja bazy danych o instytucjach świadczących pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc i oferowanych formach wsparcia na terenie gminy Gniewkowo;
- Gromadzenie danych i sporządzanie sprawozdawczości z zakresu działań dotyczących przemocy;

Wskaźniki:

Do realnej oceny funkcjonowania Programu konieczny jest zestaw wskaźników.

Wśród istniejących najbardziej adekwatne będą:

- Liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych (ulotek, plakatów, zamieszczanie informacji i w prasie i lokalnej i na stronie internetowej)
- Liczba odbytych szkoleń podnoszących kompetencje osób pracujących z osobami doznającymi i stosującymi przemoc
- Liczba osób którym udzielono wsparcia
- Liczba ulotek z informacjami na temat instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie
- Liczba spotkań odbytych w danym roku przedstawicieli różnych instytucji.
- Liczba Niebieskich Kart w danym roku kalendarzowym
- Liczba spraw skierowanych do prokuratury w danym roku kalendarzowym

Harmonogram realizacji poszczególnych celów i zadań w kolejnych latach obowiązywania programu.

Cele	Działania	Wskaźniki	Adresat	Czas realizacji	Koordynatorzy
Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy poprzez opracowywanie i kolportowanie ulotek, plakatów, broszur oraz zamieszczanie informacji w prasie lokalnej i na stronach internetowych;	Liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych (ulotek, plakatów, zamieszczanie informacji i w prasie i lokalnej i na stronie internetowej)	Społeczność lokalna Gminy Gniewkowo	2016-2020	Zespół Interdyscyplinarny M-GOPS w Gniewkowie Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Szkoły działające na terenie gminy Gniewkowo Współpraca z kościołami z terenu Gminy Gniewkowo
Podnoszenie kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc w rodzinie	Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i doskonalących umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.	Liczba odbytych szkoleń podnoszących kompetencje osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego Pracownicy M-GOPS Pedagodzy szkolni Członkowie MGKRPA	2016-2020	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Zwiększenie dostępności oraz poprawa skuteczności pomocy na rzecz osób doświadczających przemoc w rodzinie	Udzielanie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w tym w formie pracy socjalnej; Stosowanie procedury „Niebieska Karta – Pomoc Społeczna”, zawiadamianie prokuratury i/lub Policji o stwierdzanych przypadkach przemocy w rodzinie;	Liczba osób którym udzielono wsparcia	Ofiary przemocy w rodzinie z terenu Gminy Gniewkowo i członkowie ich rodzin z terenu gminy Gniewkowo	2016-2020	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Inowrocławiu PCPR Inowrocław Policja Kuratorzy Pracownicy Socjalni Urząd Miejski

	Rozszerzenie oferty Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy; Zabezpieczanie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji oraz, gdy tego potrzebują, świadczenie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia; Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego;				
Udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych na terenie gminy form pomocy dla osób pokrzywdzonych i programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy;	Liczba ulotek informacjami na temat instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie	Społeczność Lokalna Gminy Gniewkowo Ofiary przemocy w rodzinie i ich rodziny z terenu gminy Gniewkowo	2016-2020	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu Kościoły z Gniewkowa
Rozwój współpracy warunkujący powstanie lokalnego, spójnego	Organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznania wzajemnych	Liczba spotkań odbytych w danym roku	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	2016-2020	Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie Komisja Rozwiązywania Problemów

systemu wsparcia	kompetencji, usprawniania systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy;				Alkoholowych, Policja, szkoły z terenu gminy, Ośrodki Zdrowia, kuratorzy ,
Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gniewkowo	Tworzenie bazy danych o rozmiarach przemocy w oparciu o sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zajmującymi się przemocą w rodzinie Gromadzenie danych i sporządzanie sprawozdawczości z zakresu działań dotyczących przemocy	Liczba Niebieskich Kart w danym roku kalendarzowym	Pracownicy socjalni Kuratorzy sądowi Dzielnicy Pracownicy Służby Zdrowia, Dyrektorzy i pedagodzy szkół z terenu Gminy Gniewkowo	2016-2020	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowo Zespół Interdyscyplinarny
Wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Występowanie z wnioskiem o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną	Liczba spraw skierowanych do prokuratury w danym roku kalendarzowym	Ofiary przemocy i ich rodziny dotknięte przemocą z terenu gminy Gniewkowo	2016-2020	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowo Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 20151 r., poz. 1390 j.t) w ramach współpracy pomiędzy kościołami i związkami wyznaniowymi działającymi na obszarze gminy, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie została nawiązana współpraca z Parafią Rzymskokatolicką w Gniewkowie polegająca na upowszechnianiu informacji i profilaktyki zjawiska przemocy w rodzinie w ramach nauk przedmałżeńskich.

Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do końca 2015 roku w ramach współpracy z Strażą Miejską w Gniewkowie było podpisane porozumienie dotyczące zapewnienia pojazdu służbowego do przewozu dzieci podczas interwencji związanej z przemocą w rodzinie. W związku z likwidacją z dniem 1 stycznia 2016 Straży Miejskiej obecnie Urząd Miejski w Gniewkowie jest w trakcie nawiązywania współpracy w powyższej kwestii z Policją.

Źródła finansowania

- Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 finansowane będą z budżetu gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

- Corocznie zostanie sporządzony plan finansowy do Programu środków przeznaczonych na realizację w danym roku budżetowym zadań niniejszego programu.

Przewidywane efekty realizacji Programu.

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- Zbudowanie zintegrowanego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

Termin realizacji programu: 2016-2020

Monitoring i ewaluacja Programu

Monitorowaniem i ewaluacją prowadzonych działań ujętych w Gminnym Programie zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie w porozumieniu z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Stały, coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Program poddawany jest ewaluacji corocznie, na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji oraz w oparciu o wyżej wymienione wskaźniki.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Przemysław Stefański